

ЗІСТАВНЕ МОВОЗНАВСТВО ТА МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ: АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ

Левицький Андрій Едуардович

д-р філол. наук, проф.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

У статті розглядається теоретичні та практичні аспекти взаємодії зіставного мовознавства та міжкультурної комунікації як основа перспективних наукових розвідок. Зіставлення мовних даних дозволяє розкрити сутність контактів представників різних етносів та основу особливостей їх світобачення. До того ж, урахування лінгвокультурних, прагмалінгвістичних і комунікативних складників дозволяє максимально оптимізувати інтерацію носіїв різних мов і культур.

Ключові слова: зіставне мовознавство, міжкультурна комунікація, глобалізація, мовні контакти, лінгвокультурологія, інтерференція.

Питання мовних контактів невіддільне від підходів до аналізу мовних і культурних зв'язків представників різних етносів у процесі обміну інформації. Окреслена проблематика входить до кола актуальних питань сучасного мовознавства, адже дозволяє розкрити аспекти взаємодії мов, підійти до виокремлення їхніх ізоморфних та аломорфних рис в міжкультурному спілкуванні. Саме виокремленню шляхів використання надбань зіставного мовознавства в процесі міжкультурної комунікації присвячено запропоновану Вашій увазі статтю.

Проф. С.В. Семчинський, зокрема, наголошував на важливості взаємодії мов для їх становлення та розвитку. Зараз, в епоху глобалізації, його думки набувають нового розуміння та осмислення. "В основах мовної взаємодії лежать позамовні явища: міграція населення, сумісне проживання різних етносів на одній території, економічні, політичні, культурні й ідеологічні контакти різних народів..." [Семчинський 1996, 347]. Якщо переглянути наведене твердження за умов сьогодення, епохи глобалізації, що відзначається звуженням простору комунікативного, інформаційного, культурного в сенсі зменшення кількості маркерів, що відрізняють одну культуру від іншої, то доходиш висновку, що саме аспекти міжмовної та міжкультурної взаємодії набувають особливого звучання. С.Г. Тер-Мінасова навіть каже про перетворення світу на глобальне село [Тер-Мінасова 2004], адже людство інтегрується з такою швидкістю, що форми повсякденного спілкування у межах однієї етнокультурної спільноти стають надбанням усієї цивілізації. Жодне співтовариство не лишається поза межами такого села. Ще у 1996 році С.В. Семчинський стверджував, що "процеси взаємодії мов набирають багатьох різних форм" [Семчинський 1996, 349], характеризуючись "неабиякою різноманітністю, ускладнюючись до того ж за рахунок численних суспільних факторів" (Там само).

У побудованій ним типології взаємодії мов [Семчинський 1996, 349] сучасну мовну ситуацію у світі можна схарактеризувати як *однобічний вплив на різних рівнях однієї мови*, а саме англійської, що згідно з оцінкою С. В. Семчинського спостерігається "на всіх мовних рівнях, але найпомітніші вони в лексико-семантичній системі" [Семчинський 1996, 362]. Проте зазначимо, що однобічний вплив не зменшує простір дії для *обоюстороннього впливу*, адже у "глобальному селі", незважаючи на єдність усіх "жителів", усе ж таки існують "близькі" та "не дуже близькі родичі".

Саме для створення атмосфери довіри у загальнолюдському середовищі, знання іноземних мов, зокрема англійської як мови ініціатора та провідника ідей сучасної глобалізації, та мов "найближчих сусідів" виходить на передній план в аспекті політики у сфері вивчення іноземних мов.

Для запобігання непорозумінь у процесі міжмовної та міжкультурної взаємодії одним з центральних питань під час вивчення іноземної мови постає зіставлення мовних, мовленнєвих, комунікативних і лінгвокультурних даних рідної та іноземної мов. Акцент при цьому робиться на виокремленні окреслених вище даних саме в процесі спілкування. В цьому зв'язку відкриваються перспективи для вивчення інтеграції культурних просторів і шляхів запобігання небажаної інтерференції мов. З цією проблемою також перетинається питання переключення мовних кодів у процесі передачі інформації. Наведений нами перелік завдань, що стоять перед викладачами теорії та практики іноземної мови, є надзвичайно важливим та може бути вирішеним лише із комплексним залученням даних зіставної лінгвістики та міжкультурної комунікації, а саме акцентуванні на поєднанні власної культурно-національної ідентичності із знаннями, вміннями та навичками використання норм чужої мовної та комунікативної поведінки під час міжкультурних і міжетнічних контактів.

Зважимо на те, що саме мова є інструментом проникнення у ментальність, а отже, і ключем до етнічної, культурної і соціальної групи, до якої належить індивід. Мова при цьому не просто відбиває духовний світ людини й її культуру. Її одна з найважливіших акумулятивна функція полягає у збереженні культурної спадщини, передачі гуманітарного надбання народу від покоління до покоління [Тер-Минасова 2004, 100]. Саме дієвість цієї функції мови дозволяє їй активно змінюватися, вбираючи в себе зміни, спричинені науково-технічними і соціальними змінами. Тому ставлення до мови не як до скарбнички, а як до скарбниці, яку ми також можемо і повинні активно використовувати і доповнювати, дозволяє, з одного боку, розкрити досвід попередніх поколінь, а з іншого, – як в дзеркалі побачити себе часткою великого етнокультурного співтовариства, усвідомити властиву їй певну систему цінностей. При цьому ми як носії мови і культури одночасно можемо спробувати з різних позицій внести корективи в образ мислення і світосприйняття, властивий етносові. Подібні зміни особливо типові сьогоденню – епохи високих інформаційних технологій, швидкого розвитку науки і техніки, глобалізаційних процесів у житті людського суспільства. Минуле ХХ століття повністю змінило уявлення людини про природу, суспільство, культуру і про її саму, а сучасні тенденції розвитку дозволяють нам побачити нові горизонти діяльності.

Зміни в свідомості індивідів знаходять своє віддзеркалення у мові, оскільки "жива сучасна мова перебуває у постійному русі і розвитку" [Тер-Минасова 2004, 110]. У процесі соціалізації й інкультурації людина засвоює певні особливості віддзеркалення навколишнього світу [Садохин 2004, 140], властиві тому етнокультурному утворенню, серед якого вона живе. При цьому відомо, що діти засвоюють мову саме тих, хто їх виховує, а не генетичних батьків, якщо це різні люди [Crystal 1992, 227]. І якщо на початкових стадіях становлення особистості мова у житті дитини виконує значну роль у розвитку і закріпленні цих особливостей бачення світу

і себе у ньому, то згодом, мова дає можливість індивіду певним чином перетворювати навколишню дійсність, змінювати своє місце ній. Не можна не погодитися з С.Г. Тер-Мінасовою у тому, що кожна людина, що говорить або пише на рідній мові, повторює вже готові структури, наслідуючи мільйони носіїв цієї мови, черпаючи зі скарбниці своєї мови випробувані в необчислюваній кількості мовленнєвих актів, визнані словосполучення, що регулярно вживаються, і одночасно творить мову [Тер-Минасова 2004, 110].

Важливу роль при цьому виконують "стандарту комунікації" [Прохоров 2006, 27], адже новотвори мають соціальне забарвлення і дозволяють нам оцінювати і інтерпретувати навколишній світ. Під час інтеракції з носіями іншої культури ми отримуємо нову інформацію, дізнаємося про інші шаблони комунікативної поведінки, а також нехарактерні для нас способи вербалізації знань про світ. У процесі міжкультурної комунікації світ для людини розширюється, і вона, з одного боку, усвідомлює, що існує СВОЄ і ЧУЖЕ, а, з іншого, – намагається пізнати ЧУЖЕ, яке виступає для неї НОВИМ, а тому цікавим. Безумовно, у подібній ситуації чітко бачиться СВОЄ, а це дозволяє відкоригувати деякі деталі, які зі сторони видаються незначними, але ЧУЖОМУ / НОВОМУ приділяється все ж таки більше уваги. Врахуймо й те, що міжкультурна комунікація, тобто спілкування мовних особистостей, що належать різним лінгвокультурним співтовариствам, є взаємодією "свідомостей, які спілкуються між собою" [Гудков 2003, 10]. Саме тому ми приділяємо увагу не тільки смислу, що передається, але і формі, в яку його "вдягнуто", тобто мовній оболонці. Ось чому в міжкультурній комунікації мову слід розуміти як засіб спілкування, призначений для забезпечення взаєморозуміння учасників комунікації. Її використання як основний засіб спілкування припускає, що кожному слову додається спеціальне, тільки йому властиве значення. Інтерес до НОВОГО, у даному випадку, виступає стимулом до різного роду впливів, особливо, якщо вони чітко й однозначно передають особливості нових предметів або явищ (наприклад, як це роблять термінологічні одиниці).

Зіставлення НОВОГО, тобто іноземного із ВЛАСНИМ, тобто знайомим з першим років життя етнокультурним поглядом на світ є викликом для ментальності кожної людини, яка вперше стикається з ЧУЖИМ / НОВИМ. Яке ставлення до нього буде сформоване? Яку реакцію викличе? Відповіді на ці питання, врешті-решт, залежать від тих, хто знаходиться поруч із людиною, яка вперше відчуває існування чогось незнамого та несподіваного.

У випадку з вивченням іноземних мов окрім питань загальної лінгводидактики та методики викладання на передній план виходить завдання формування неупередженого ставлення до ЧУЖОГО, з одного боку, а з іншого, – не сприймати СВОЄ як таке, що не варте уваги. Для вирішення цього завдання цілком можливим є використання зіставлення мов і культур для виховання толерантності до ІНШОГО та гордості за СВОЄ. Успіх цієї справи залежить від уміння спиратися на позитивні зразки мовних контактів, які існували між народами з давнини та є продуктивними за умов сьогодення.

Отже, надбання зіставного мовознавства та теорії міжкультурної комунікації з різних боків сприяють формуванню критично мислячої особистості, здатної коректно аналізувати мовні дані.

Якщо ж вести мову про суто наукові розвідки у царині лінгвістики, то не можливо обминати питання міжмовних і міжкультурних контактів, завдяки дії яких мови збагачуються новими лексичними та фразеологічними одиницями, мають змогу перефокусувати вже існуючі концепти, експортують нові поняття. Поряд із зазначеними вище явищами існує й лакунарність, яка відтворює своєрідний погляд етносу на оточуюче його середовище.

Так, основні лексико-семантичні групи в західно-германських і східно-слов'янських мовах співпадають, оскільки вони позначають однакові сфери життя мовних спільнот, наприклад, побут, їжа тощо. Такі групи можуть відрізнитися кількісним складом, але загалом вони характеризуються в зіставлюваних мовах наявністю радше ізоморфних рис, аніж аломорфних.

Семантичний об'єм слів у зіставлюваних мовах не завжди співпадає. Наприклад, англ. *boat* – укр. *човен, судно/корабель, шлюпка*; рос. *лодка, шлюпка, бот, судно, корабль*; англ. *coat* – укр. *верхній одяг, пальто, піджак, кітель, хутро (тварини)*; рос. *піджак, жакет, куртка, китель, верхня одежа, пальто, мех, шерсть, шкура (животного)*; укр. *подорож* – англ. *cruise, journey, travel, trip, tour, voyage*.

Слова, що мають спільне денотативне значення, можуть мати різні конотативні відтінки, які проявляються при їхньому зв'язному значенні, наприклад: англ. *in good heart, to one's heart's conten*; укр. *серце з перцем, заграло серце*; рос. *он сказал это в сердцах*; нім. *das Herz auf dem rechten Fleck haben* (бути справжньою людиною (смілою, доброю)), *seinem (gepreßten) Herzen Luft machen* (разважити серце, висловити все, що наболіло); укр. *циганське сонце* (місяць), *за хвіст та на сонце* (виводить на чисту воду); рос. *место под солнцем*; англ. *the morning sun never lasts a day* (ніщо не вічне на землі), *to hail/adore the rising sun* (підлещуватися до нової влади); нім. *die Sonne bringt es an den Tag* (≈ шила в мішку не сховаєш), *du bist nicht wert, daß dich die Sonne bescheint* (≈ ти негідний жити на землі; як тільки тебе земля носить).

У порівнюваних мовах спостерігається розбіжність у плані вираження тотожних понять, тобто, в одній мові поняття має однослівне вираження, у той час як в іншій для цього використовується декілька слів. Так, наприклад, англійське слово *humanities* не має однослівного відповідника в російській та українській мовах, і відповідає сталим виразам *гуманитарные науки* і *гуманітарні науки*. У німецькій мові цьому слову відповідає композит *Geisteswissenschaften*. В німецькій мові, на відміну від трьох інших порівнюваних мов, для позначення таких понять як "називати будь-кого на "ти" та "називати будь-кого на "ви" використовуються слова *siezen* та *duzen*. У деяких випадках, через аналітизм англійської мови російському або українському слову відповідає англійське словосполучення: *здоров'як, крепьши* – *a robust fellow, веселун, весельчак* – *a merry fellow, замірок, заморьш* – *a rumpy creature*.

Яскравим свідченням міжкультурних контактів є існування інтернаціоналізмів, які в зіставлюваних мовах зберігають ідентичність як в плані вираження, так і в плані змісту. Наприклад: рос. *табула раса*, укр. *табула раса*, англ. *tabula rasa*, нім. *die Tabula rasa*; рос. *комедия*, укр. *комедія*, англ. *comedy*, нім. *die Komödie*; укр. *ахіллесова п'ята*, рос. *ахиллесова пята*, англ. *the heel of Achilles*, нім. *die Achillesferse*.

Безперечно, зближення лексики мов веде до помітної уніфікації понять. Тим більше це стосується зближення термінів, які за своєю суттю є формами втілення спеціальних понять, що уточнюються по домовленості спеціалістів, які прагнуть виробити в мовах понятійно-термінологічні універсалії. Той факт, що інтернаціональні лексичні одиниці об'єктивно наявні у всіх чи майже всіх мовах світу, доводить, що про інтернаціональну лексику можна говорити як про мовну універсалію.

Звертаючись до області класифікації універсалій (виділяють синхронічні та діахронічні; фонологічні, граматичні, семантичні, символічні та ін.), очевидно, що, з точки зору плану змісту, інтернаціональна лексика відноситься до синхронічних семантичних універсалій.

У використанні іноземної мови в перекладацькій практиці, міжмовних контактах або лексикографічній практиці, може відбуватися перенос власних мовних звичок на чужу мовну систему. Вплив рідної мови та культури особливо відчутний у такому явищі, яке у перекладацькій практиці отримало назву "хибні друзі перекладача". Це такі випадки, коли при спільному плані вираження план змісту дещо інший. Наприклад, англ. *marmalade*, нім. *Marmelade* (джем, конфітур, повидло) :: рос. *мармелад*, укр. *мармелад*; нім. *fast* (майже) :: англ. *fast* (швидкий, швидко); англ. *family*, нім. *Familie* :: рос. *фамилия*. Певну групу таких слів складають так звані псевдоінтернаціоналізми, оскільки вони утворені морфем, які традиційно вважаються міжнародними лише в одній мові і не функціонують у цьому ж значенні в інших мовах. В основі цього, зазвичай, лежить лінгвокультурна традиція. Пор.: рос. *аспирант*, укр. *аспірант*, нім. *Aspirant* і англ. *aspirant* (кандидат, претендент); рос. *комплексия*, укр. *комплексія*, нім. *Komplexion* і англ. *complexion* (колір обличчя); рос. *дивиденд*, укр. *дивіденд*, нім. *Dividend* (ділене (число); чисельник (дробу)) і англ. *dividend* (ділене; дивіденд).

Поява "хибних друзів перекладача" обумовлена національно-культурною своєрідністю значень зовнішньо схожої лексики тієї чи іншої мови. Історично "хибні друзі перекладача" є результатом взаємовпливу мов (незалежно від спорідненості), рідше вони виникають у результаті випадкових зовнішніх збігів.

Зіставлення на основі формального підходу не має того потенціалу для аналізу, який має аналіз лексики на основі понятійних категорій та функціонування в певних ситуаціях спілкування. Спроби вільного, універсального опису за семантичними полями є перспективними в плані побудови асоціативної моделі мовної системи, яка може бути успішно застосована і при зіставленні мов, в тому числі і для соціолінгвістичного аналізу. Тим самим важливим виявляється врахування прагматичного компонента значення слова. Прагматичні компоненти – це ті компоненти слова, які відображають його багаторазове вживання у певному типі ситуацій спілкування. Наявність даного компоненту є універсальним для всіх мов світу. Проте у кожній конкретній мові він проявляється по-різному залежно від таких прагматично релевантних рис контексту (ситуації), як професійний статус, вік, стать, час, місце, топальність ситуації спілкування, стосунки мовців, їхні наміри.

Зіставлення прагматичних аспектів значення у лексиці російської, української німецької та англійської мов показує, що при спільному універсальному наборі даних

компонентів спостерігаються і окремі аломорфні риси як в домінуванні типу окремих прагматичних компонентів, так і в їхньому наповненні конкретним змістом.

Сучасна російська, українська, так само як і німецька лексика із-за зовнішньої лінгвістичних факторів менш піддана соціальній диференціації (по параметрах хибності), ніж англійська. Регулярно маркує семантику слів у даних мовах, в основному, професіональна приналежність. Проте і в англійській мові цей приклад має місце, що дає можливість безпомилково розпізнати людину практично любої професії.

Універсальність у семантиці і прагматиці можлива унаслідок того, що практично будь-яка діяльність людини направлена переважання природи, суспільства, навколишнього світу.

У людини, незалежно від її мовної природи, існує система комунікативних впливів, соціальних та індивідуальних рис. Водночас, ця система відносно конкретних мов виступає у якості своєрідної семантичної універсалиї, яка має свої способи вираження у власне мовних семантичних структурах і яка представлена там у якості глибинних семантичних структур, що суттєво відрізняються залежно від культури національних особливостей народу. Тим самим, аломорфізм у мовах нерідко виникає як прояв специфіки національного способу мислення, укладу, характеру, зовнішньої лінгвістичних даних.

Про національний характер значення можна говорити і за наявності сем, які відображають предмети побуту, назви танців, фольклору, певних реалій. Наприклад, російське слово *березка*, укр. – *рушник*, *гарбуз*, для шотландців – *bagpipes*, у німецькій це *Sauerkraut*, *Schnaps*, *Schnitzel*, *Brezel*. Слова, що позначають національно-культурні реалії, у поетичних контекстах здатні передати таку сукупність асоціацій, яку не зможуть викликати еквівалентні слова інших мов.

Результатом прояву аломорфізму у семантиці і прагматичній спрямованості лексичних одиниць є також поява лакун. Це – пробіли у лексичній системі мови, тобто відсутність у даній конкретній мові слів на позначення тих чи інших понять дійсності. Розглядається три типи лакун у мовах, що порівнюються: 1) відсутність слів на для позначення понять, які є у даному суспільстві та наявні у іншій мові: рос. *сутки*, укр. *доба* = англ. *24 hours*, нім. *Tag und Nacht*, *vierundzwanzig Stunden*; рос. *купятюк*, укр. *куп'ятюк* = англ. *boiling water*, нім. *kochendes [siedendes] Wasser*, англ. *meals* = рос. *еда*; укр. їжа; 2) відсутність слів у даній мові для позначення понять, які не існують у побуті носіїв даної мови: англ. *a pupil's record book*; *pet*, *weekend*, *fortnight*, *afterthought*, *accost*; нім. *Hilfsbereit*, *Berufsverbot*, *Bierdeckel*, *Geschwister*, *Seitensprung*; рос. *автомобиль*, *дача*, *погорелец*, *тамада*, *сухостой*; укр. *деркач*, *налигач*, *хата*, *погриб* і т.д.; 3) відсутність слів, які повинні були б передбачатися лексичною системою мови та структурою парадигм. Цей тип спостерігається як у рамках однієї мови, так і при зіставленні мов:

Якщо ж говорити про семантику сприйняття кольорів, то колір чавленої полуниці (*crushed strawberries*) не відмічений у мовленні носіїв східнослов'янських мов, замість того колір гнилої вишні не відмічений в англійській мові.

За парадигматичною ознакою лакуни підрозділяються на родові – нема спільного слова та видові – нема конкретної назви. Наприклад, у російській та українській

мовах нема загальної назви для дідуся та бабусі, тестя і тещі, свекра та свекрухи, а в німецькій та англійській мовах такі назви є: англ. *grandparents, parents-in-law*; нем. *Großeltern, Schwiegereltern*. Це родові лакуни для російської та української мов. З іншого боку, в російській та українській мовах нема диференційованих позначень для наручного та настінного годинника – це видові лакуни. Німці та англійці "не розрізняють" *мити* та *прасти* – це видові лакуни для них.

По-різному в порівнюваних мовах використовується полісемія. До сфери регулярної полісемії відносяться позначення одним і тим же словом і дерева його плоду в російській та українській мовах, наприклад, *яблоня – яблуко, яблуня – яблуко*. В англійській та німецькій мовах таке явище відсутнє, оскільки до назви дерева додається в англійській мові – *-tree (cherry-tree)*, в німецькій мові – *-baum (Apfelbaum)*. З іншого боку, завдяки поширеності конверсії, внаслідок відсутності словотвірних афіксів фіксуються: *orange, violet* (інші кольоропозначення). У німецькій мові також можна зустріти подібне явище, не дивлячись на те, що конверсія менш продуктивна в даній мові, наприклад, *lila, orange*.

Розходження в багатозначності може визначатися тим, що різні групи слів вживаються у переносному значенні по-різному. Назви овочів та фруктів у порівнюваних мовах рідше застосовуються до людей: англ. *a bad apple* – негідник, *a green apple* – дівчинка, *banana* – шут, нім. *eine treulose Tomate* – ненадійний, не викликаюча довіри людина, *eine nette Pflanze!* – хорош гусь!, укр. *старий хрін, одного поля ягідка* та ін.

По-різному проявляється синестезія, тобто переносне вживання слів, які позначають почуття та відчуття людини. В англійській та німецькій мовах переноси частіше за все йдуть від назв сприйняття кольорів, а в російській та українській мовах – від звуків: англ. *things look blue* – погані справи, *green winter* – безсніжна зима, нім. *sich grün machen* – бути високої думки про себе, *weiße Woche* – тиждень розпродажу білизни і т.д. – рос. *громкое имя, тихая грусть*, укр. *гучні слова*, тощо.

Переносні значення аналогів у зіставлюваних мовах рідко співпадають: *корешок книги* – *a back of the book, Buchrücken*; *ушко иголки, вушко голки, Nadelöhr* – *an eye of the needle*.

Як правило, у зв'язку з особливостями історичного розвитку народу та лінгвокультурної традиції спостерігаються суттєві розбіжності у вживанні зоосемної лексики: *куниця* у російській мові не викликає ніяких асоціацій, а в англійській та німецькій мовах має пейоративне значення: *пронира, доносчик, підлабузник* (наприклад, нім. *flink wie ein Wiesel, weasel word*) і т.п. Опитування інформантів показує, що російськомовний інформант для оцінки *свини* частіш за все виділяє *лінь*, а англомовний – *жадібність*, для *бегемота*, відповідно – *незграбність та повноту*. В німецькій мові образ дорослого *зайця* асоціюється з досвідченою людиною, яка добре знає свою справу, відмінним професіональним робітником (*ein alter Hase*), а в російській мові – перш за все з боягузливістю. Хоча цілий ряд зооморфізмів сприймаються однаково, наприклад, *лисиця, лев, віслик* та ін.

У цілому, лексичні системи зіставлюваних мов в основному проявляють більше ізоморфних рис, ніж аломорфних. Це пояснюється спільним індоєвропейським корінням цих мов і давніми міжмовними контактами, національно-специфічне ж за-

ймає незначну частину. Проте не варто применшувати важливість цього порівняно невеликого відсотку розбіжностей, адже саме у відмінностях криється ключ до пізнання особливостей народу, його історії і того, як вона "засвоювалась" народом. Саме аналіз ролі міжкультурної комунікації у процесі виникнення ізоморфних та аломорфних явищ у мовах, що складають об'єкт зіставлення, дозволить реконструювати аспекти їхньої взаємодії та досягнути важливості контактів представників різних етносів задля нового розуміння міжособистісних і міжнаціональних стосунків у глобалізаційному Всесвіті.

В статье рассматриваются теоретические и практические аспекты взаимодействия сопоставительного языкознания и межкультурной коммуникации как основа перспективных научных исследований. Сопоставление языковых данных позволяет раскрыть суть контактов представителей разных этносов и основу их мировидения. К тому же учёт лингвокультурных, прагмалингвистических и коммуникативных составляющих даёт возможность максимально оптимизировать интеракцию носителей разных языков и культур.

Ключевые слова: сопоставительное языкознание, межкультурная коммуникация, глобализация, языковые контакты, лингвокультурология, интерференция.

The article highlights theoretical and practical aspects of interaction between Comparative Linguistics and Intercultural Communication as a ground for further research. Language data comparison allows revealing the essence of contacts between people who represent different ethnic groups and the ground of their worldview. Besides, linguacultural, pragmalinguistic and communicative factors lead to possibility of making interaction between speakers of different languages most comfortable.

Key words: comparative linguistics, intercultural communication, globalization, language contacts, linguacultural studies, interference.

Література:

1. Гудков Д. Б. Теория и практика межкультурной коммуникации / Д. Б. Гудков. – М.: Гнозис, 2003. – 287 с.
2. Прохоров Ю. Е. Национальные социокультурные стереотипы речевого общения и их роль в обучении русскому языку иностранцев / Ю. Е. Прохоров. – М.: Эдиториал УРСС, 2006. – 224 с.
3. Садохин А. П. Межкультурная коммуникация / А. П. Садохин. – М.: Альфа-М; ИНФРА-М, 2004. – 288 с.
4. Семчинський С. В. Загальне мовознавство / С. В. Семчинський. – К.: АТ "ОКО", 1996. – 416 с.
5. Тер-Минасова С. Г. Язык и межкультурная коммуникация / С. Г. Тер-Минасова. – М.: Изд-во МГУ, 2004. – 352 с.
6. Crystal, D. The Cambridge Encyclopaedia of Language / D. Crystal. – Cambridge: Cambridge University Press, 1992. – 472 p.